

TAMPEREEN KAUPUNKI

Nepsy-tukitiimi/Perheneuvola

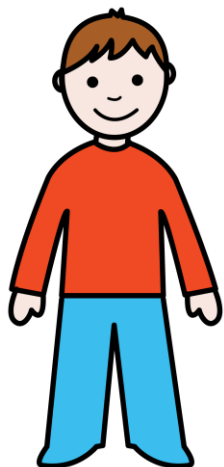
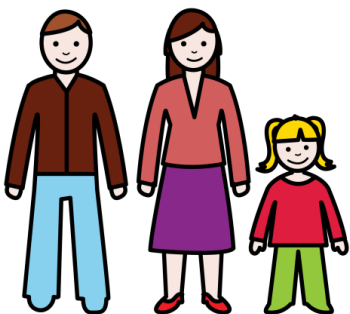
Kirsi Kulmala: Terveystenhoitaja, Ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja

31.10.2018

TAMPEREEN KAUPUNKI

NEPSY-TUKITYÖ

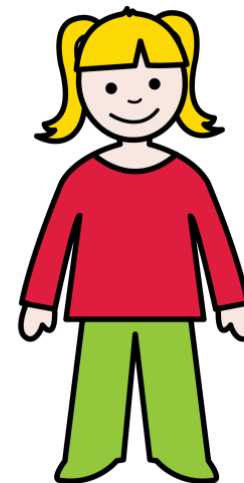

Nepsy-tukityö tarjoaa palveluja neuropsykiatrisesti oireilevien (nepsy)lasten, nuorten ja perheiden pulmatilanteissa.

Palvelu on tarkoitettu alle 20-vuotiaille lapsille, nuorille, heidän perheilleen ja työntekijöille.

Palvelut ovat luottamuksellisia, maksuttomia ja vapaaehtoisia. Lähetettä ei tarvita. Työntekijät, vanhemmat tai nuoret itse voivat hakeutua palveluihin olemalla yhteydessä Nepsy-tukitiimiin.

Nepsy-tuen keskeisinä toimintaperiaatteina ovat jalkautuminen, matala kynnys ja ratkaisukeskeisyys.

Nepsy-tukitiimin yhteystiedot

Nepsy-tukitiimin palvelut ovat luottamuksellisia, maksuttomia ja vapaaehtoisia. Palveluihin voi hakeutua ilman lähetettä ottamalla yhteyttä tiimin työntekijöihin.

Nepsy-tukitiimi Tipotien sosiaali- ja terveysasema: Perheneuvola (1. krs)

[Tipotie 4](#)

33200 Tampere

Perhetyöntekijä, neuropsykiatrinen valmentaja

Sami Keto puhelin 040 800 4216

Terveydenhoitaja, neuropsykiatrinen valmentaja

Kirsi Kulmala puhelin 040 806 2325

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, neuropsykiatrinen valmentaja

Elina Pohjankunnas puhelin 040 800 4219

Terveydenhoitaja, neuropsykiatrinen valmentaja

Laura Ristolainen puhelin 040 6342210

Neuropsykiatriset vaikeudet

POHDITKO NÄITÄ?

Onko lapseni erilainen - erityisen vaativa? Miksi meidän arki on niin hankalaa? Kaikki aika menee sähläämiseen. Joka juttuun menee niin paljon aikaa. Miten muut selviytyvät lasten kanssa ajoissa päiväkotiin ja kouluun? Kuinka aamut saisi sujumaan?

Miksi lapseni ei opi? Asioita joutuu toistamaan aina uudelleen. Tuntuu ettei hän muista juuri mitään. Kuinka saan lapseni tekemään kotitöitä ja läksyjä? En meinaa jaksaa.

Kyse voi olla siitä, että lapsellasi tai nuorellasi on neuropsykiatrisia vaikeuksia, jotka johtuvat aivotoiminnan rakenteellisesta ja/tai toiminnallisesta poikkeavuudesta.

Nepsy-vaikeudet vaikuttavat niin mieleen, ajatteluun, tunteisiin kuin käyttäytymiseen. Oireet alkavat tavallisesti jo ennen kouluikää ja jatkuvat jossain muodossa koko elämän ajan.

AJANKOHTAISTA

15.4.2019 15.23

Oletko kuullut Loiste-hankkeesta? >

15.4.2019 15.00

Erityistä tukea tarvitseville 6 - 9 -vuotiaille tarjolla harrastusryhmä käsityötaiteen ja musiikin parissa >

16.1.2019 10.58

Tunnetaitoryhmä 9 - 12 -vuotiaille, joilla on nepsy-piirteinen sisarus >

4.1.2019 10.51

Ilmoittaudu kevään nepsy-perustieto koulutuksiin >

> Aiemmat uutiset

Näillä sivuilla esitellään tavallisimmat kehitykselliset neuropsykiatriset häiriöt (ADHD ja ADD, autismikirjon häiriöt, kielenkehityksen erityisvaikeudet ja Touretten oireyhtymä), annetaan vinkkejä arjen helpottamiseksi sekä tietoa Nepsy-tuen palveluista.

> Mitä nepsy-vaikeudet tarkoittavat?

NEPSY-VAIKEUDET ARJESSA - MITÄ TEEN?

Jos sinulla vanhempana herää huoli lapsestasi, kannattaa ensimmäiseksi puhua asiasta päiväkodin tai koulun opettajalle ja etsiä hänen kanssaan konkreettisia keinoja lapsen tukemiseksi.

> Mitä tehdä, kun huoli lapsesta herää?

APUA ARKEEN

Kuvat ja muut visuaaliset materiaalit auttavat vuorovaikutusta, vaikei puheen tuottamiseen ja/tai ymmärtämiseen liittyisikään suuria haasteita. Tutustu aineistoon: löytyisikö teidän arkeenne apua kuvista, oppaista ja videoista?

> Arjen tuki ja selviytymiskeinot

NEPSY-TUKITIIMI JA MUITA AUTTAVIA TAHOJA

Nepsy-tukitiimi auttaa neuropsykiatrisissa pulmatilanteissa tamperelaisia alle 20-vuotiaita, heidän perheitään ja heidän kanssaan työskenteleviä. Sivulle on koottu tietoa myös muista nepsy-palveluista:

> Kun arjen tuki ei riitä

Katso myös:

> Tampereen LYT-yhteistyömalli työntekijöille (ppsx) (4.12 Mt)
Työkalu, jonka avulla tuet levotonta, ylivilkasta, tarkkaamatonta lasta/nuorta sekä selvität oireilun taustalla olevia syitä. Liite avautuu PowerPoint-ohjelmalla diaesitysmuodossa.

Tämän sivun lyhytosoite on www.tampere.fi/nepsy

NEPSY-TUEN LAINAAMO JA MATERIAALIPANKKI

Lainaamo on avoinna tiistaisin klo 14 -16 Perheneuvolassa Tipotien sosiaali- ja terveysasemalla, Tipotie 4 (1. krs, 1B, huone 016).

Lainaamosta voi lainata kotiin kokeiltavaksi nepsy-kuntoutusvälineitä mm. sektorikelloja, ilmatyynyjä, pelejä ja kirjoja. Laina-aika on kolme viikkoa.

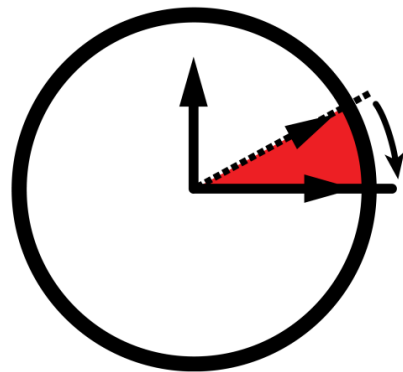
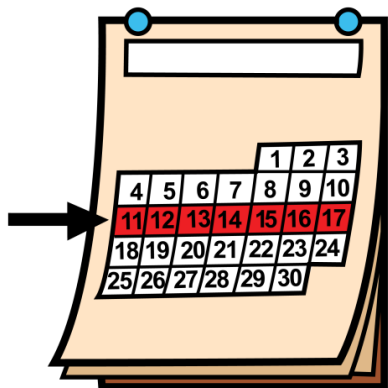
Paikalla on Nepsy-tukitiimin työntekijä.

www.tampere.fi/nepsy -verkkosivuilta löydät tietoa,

oppaita ja kuvia, joita voi vapaasti hyödyntää

esim. tulostamalla niitä omaan käyttöön ja asiakkaiden

tarpeisiin. Opastusta kuvien ja muun materiaalin käyttöön saat lainaamoaikana Nepsy-tukitiimin työntekijöiltä.

TAMPEREEN KAUPUNKI

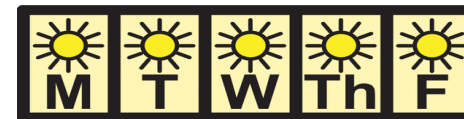
NEPSY-KOULUTUS

Nepsy-tuki järjestää nepsy-perustietokoulutuksia työntekijöille vuosittain ja vanhemmille neljästi vuodessa. Koulutukset järjestetään erikseen alle kouluikäisille ja kouluikäisille. Koulutusten tarkoituksena on lisätä kohderyhmien osaamista arjen tilanteissa nepsy-lasten ja -nuorten kanssa.

Käsiteltävät aihealueet:

- tunnistaminen ja neuropsykiatrinen tausta (mm. autismikirjo, ADHD/ADD, kielelliset vaikeudet)
- lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen
- lapsen ja nuoren toiminnalliset haasteet
- kuntoutuksen ja ohjaamisen pääperiaatteet
- kuntoutuksen ja ohjaamisen työkaluja arkeen

Koulutuksia neuropsykiatrisista häiriöistä ja arjen selviytymiskeinoista järjestetään myös tilauksesta kohdennetusti eri ammattiryhmille ja työyhteisöille.

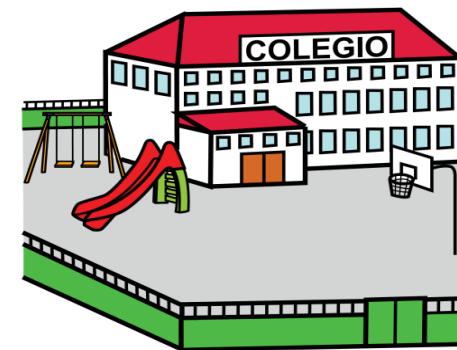

NEPSY-TUEN KONSULTAATIOPALVELUT

Puhelinkonsultaatio

Nepsy-tuen työntekijät antavat puhelinkonsultaatiota ammattilaisille ja vanhemmille neuropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja perheiden pulmatilanteissa.

Konsultaatiopuhelin 040 800 4214, tiistaisin klo 9-12.

Liikkuvat konsultaatiot :

Päiväkot-, koulu- ja kotikäynnit

Nepsy-työntekijä jalkautuu lapsen tai nuoren arkeen, kun tarvitaan nepsy-ammattilaisen asiantuntijuutta ja uutta näkökulmaa haasteiden hahmottamisessa ja ratkaisemisessa. Konsultaatio vahvistaa vanhempien ja työntekijöiden osaamista lapsen tai nuoren ohjaamiseksi eri arjen tilanteissa.

Konsultaatio yksittäisen lapsen ja nuoren asiassa tai konsultaatio ammattilaiselle ryhmätilanteessa sisältää mm. päiväkot-, koulu- ja/tai kotikäyntejä tarpeen mukaan 1 - 5 kertaa.

Nepsy-terveydenhoitajan konsultaatio/käynnit

Nepsy-terveydenhoitajan konsultaatio on tarkoitettu työntekijöille ja vanhemmille, jotka miettivät lapsen tai nuoren hoidollisen tuen tarvetta, mm. kysymystä onko lähete hoitavalle taholle aiheellinen. Terveystarkastaja ohjaa ja neuvoo niin ammattilaista kuin perhettä arjen pulmatilanteissa eri ympäristöissä.

Työskentelyyn kuuluu lastenneuvoloissa ja kouluterveydenhuollossa tehtävän terveystarkastuksen syventäminen nepsy-asioihin, havaintokäynnit päiväkodissa, koulussa ja kotona sekä erilaisten kyselylomakkeiden (mm. Viivi, Sdq, Kesky, ASSQ, Spm) täyttämistä sekä jo käytössä olevien tukitoimien selvitystä. Kokonaisuudesta konsultoidaan Perheneuvolan lastenpsykiatria. Terveystarkastaja tekee monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Konsultaatiokahvila

Konsultaatiokahvila on keskustelupaikka ja -tilaisuus työyhteisöille, joissa ammattilaiset työskentelevät nepsy-lasten ja -nuorten kanssa. Konsultaatiokahvilassa on mahdollisuus jakaa kasvatuksellisia ja ohjauksellisia haasteellisen lapsen tai nuoren kanssa eteen tulevia ajatuksia ja tilanteita sekä saada ja antaa vertaistukea. Tavoitteena on tukea jaksamista ja saada uudenlaista näkökulmaa lapsen ja nuoren erityisyyteen. Ammattilaiset voivat ryhmässä jakaa keskenään hyviä käytäntöjä ja kehittää niitä edelleen.

Ryhmän koko on 4 - 10 henkilöä, aika työyhteisön tarpeiden mukaan 1,5 - 2 tuntia, 1 - 5 kerran jaksoissa.

Konsultaatiokahvilassa vetäjänä toimii Nepsy-tuen työntekijä(t).

NEPSY-VALMENNUS

Yksilöllinen valmennus

Nepsy-tukitiimi arvioi tapauskohtaisesti valmennuksen tarvetta ja sopivuutta.

Neuropsykiatrinen valmennus on yksilöllisesti räätälöityä, ratkaisukeskeistä ja yhteisöllistä kuntoutusta, jota antaa ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja. Valmennuksen avulla autetaan ja ohjataan lapsia, nuoria ja vanhempia, jotka tarvitsevat neuropsykiatrisista haasteista johtuen tukea erilaisissa elämän- ja arjenhallintaan liittyvissä asioissa. Lasten kohdalla valmennus painottuu vanhempien kanssa työskentelyyn.

Valmennus on käytännönläheistä, tavoitteellista toimintaa ja perustuu aina valmennettavan tarpeisiin. Valmennuksella pyritään arjenhallintataitojen lisäämiseen niin kotona, opiskelussa kuin vapaa-aikana. Valmennettavan kanssa yhdessä keskustellen etsitään hänelle parhaiten sopiva työskentelymuoto: se voi olla keskustelua, mallittamista, visualisointia, toiminnallisuutta tai jotakin muuta.

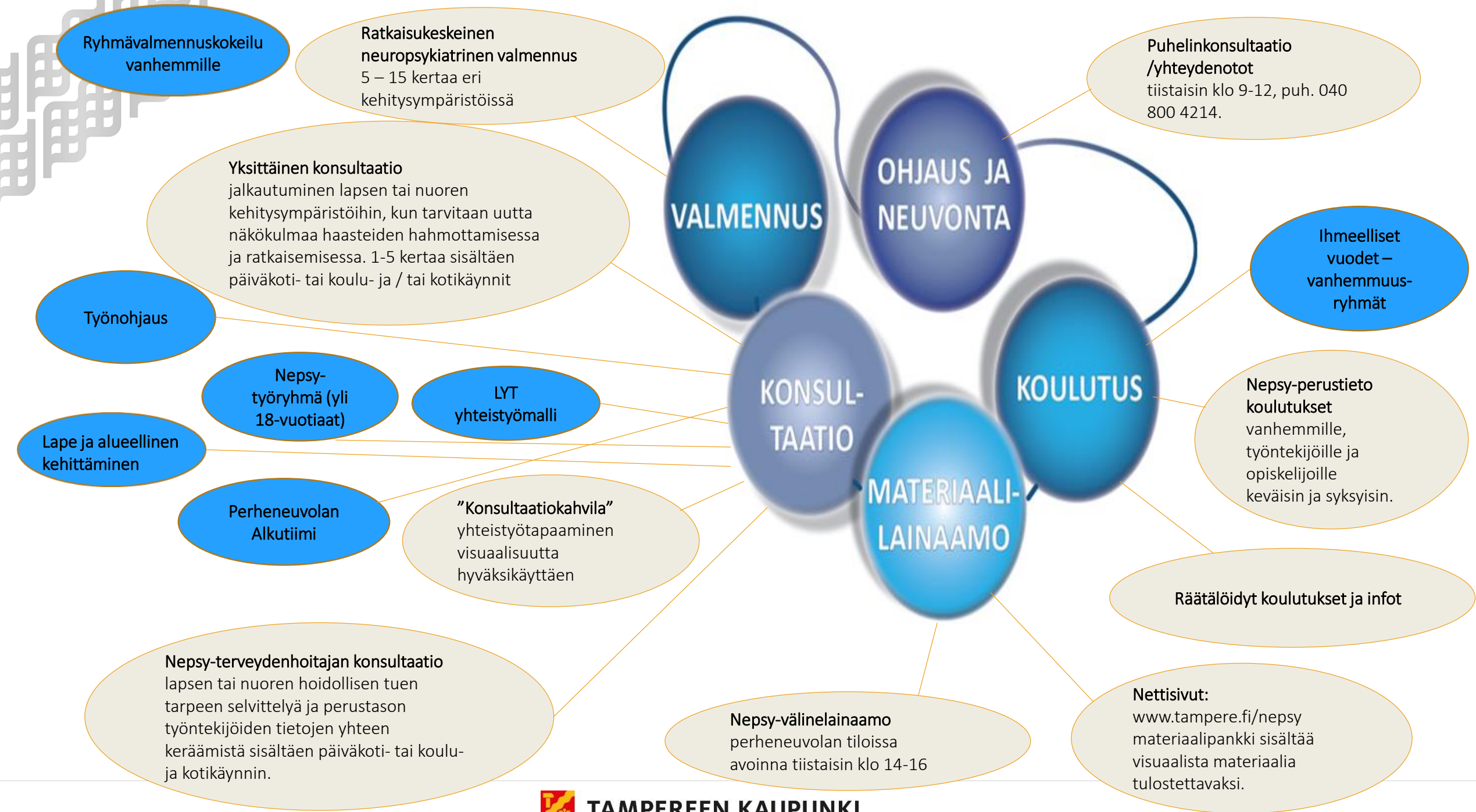
Valmennus sisältää 5 - 15 tapaamista. Tapaamisten ohella yhteyttä pidetään usein sähköpostitse ja puhelimitse.

Valmennettavan vahvuuksien ja voimavarojen löytäminen luo pohjaa ja mahdollisuuden uusille käyttäytymismalleille.

Tavoitteena on vahvistaa valmennettavan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Vanhempien ryhmävalmennuskokeilu

TAMPEREEN YHTEISTYÖMALLI TYÖNTEKIJÖILLE

Työkalu, jonka avulla tuet levotonta, ylivilkasta, tarkkaamatonta lasta/nuorta sekä selvität oireilun taustalla olevia syitä.

Työkalun kuvaus ja tarkoitus

Työkalu Tampereen kaupungin työntekijöille, jotka toimivat lasten ja nuorten parissa; kun asiakkaana on levoton, ylivilkas, tarkkaamaton lapsi/nuori.

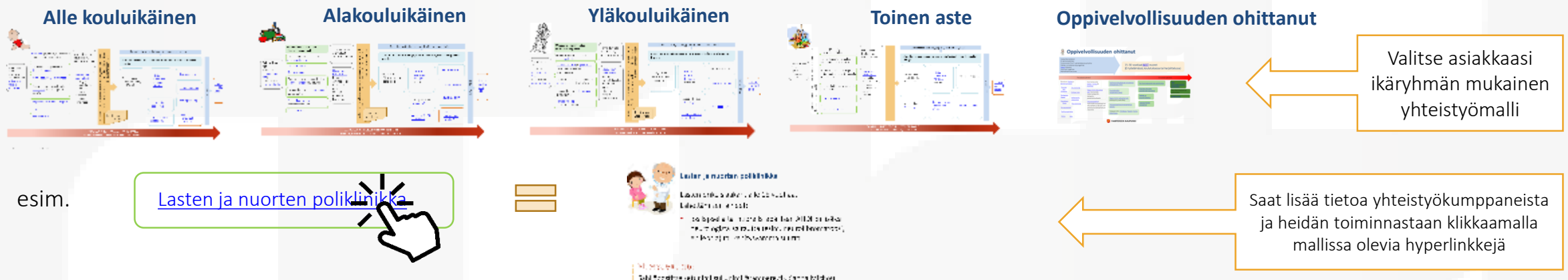
Taustalla tuen tarpeessa

- ✓ Terveystottumukset (päivärytmi, nukkuminen, ruokailutottumukset, ruutuaika, liikunta, päihteet)
- ✓ Oppimisvaikeudet, kielellisen kehityksen erityisvaikeus
- ✓ Kasvatuskäytännöt, perhetilanne (perheen sisäiset stressitekijät, päihteet), perheen elintavat
- ✓ Temperamentti, pettymysten sieto, käytöshäiriöt, traumaattiset kokemukset, mielialaoireilu (esim. masennusepäily)
- ✓ Kaveri- ja luokan tilanne/ kiusaamiskokemukset
- ✓ Nepsy-haastetta

Työkalun tavoitteena on:

- ✓ Taata levottoman, ylivilkkaan tarkkaamattoman lapsen / nuoren / perheen laadukas, yhdenveroinen ja sujuva palvelu.
- ✓ Vahvistaa yhteistyötä
- ✓ Tukea yksittäistä työntekijää, ”en ole asioiden kanssa yksin”
- ✓ Hyödyntää perustason mahdollisuudet
- ✓ Kuvata prosessia, tuen porrastusta monialaisesti
- ✓ Selkiyttää työnjakoa, lisää ymmärrystä toisten työstä, ehkäisee päällekkäisyyttä
- ✓ Auttaa miettimään ”katvekohtia”

Näin käytät mallia:

Alakouluikäinen

Oppilashuoltopalvelut ja yhteistyökumppanit:

Terveystieteiden ja lääkäri:
terveystarkastus

Koulukuraattori

Koulupsykologi

Kasvatus- ja opetuspalveluiden
nepsy-opettaja: koulukäynti

Lapsiperheiden palveluohjaaja:
konsultaatio

Perhepiste Nopea:
perhetapaaminen

Perheneuvola

Perheiden talo:
koulutukset,
vertaistukiryhmät

Nepsy-tuki,
koulutukset
huoltajille ja
ammattilaisille,
materiaali-
pankki ja
lainaamo,
puhelin-
konsultaatio

Konsul-
taatio
(puhelin/
paperi)
jatko-
ohjaus,
lähete

Muita kaupungin toimijoita

Nepsy-tukea:
päiväkot, koulu, kotikäynnit.

Nepsy-terveydenhoitajan selvittely

Perheneuvola

Toimintaterapia

Lapsiperheiden
sosiaalityö

Neuropsykologi

Lasten ja nuorten
poliklinikka

Tays-
konsultaatio
työryhmä

Lähete TAYS

Lasten
psykiat
rian
pkl

Arjen tukena

Koti.
Koulussa:
pedagoginen
tuki;
oppilashuolto;
asiantuntijatiimi

Tarvittaessa
Laps-lomakee

Tukitoimien vaikutusten seuranta, vastuutyöntekijä huolehtii
Tarvitaan vahvempia tukitoimia/hoidollista tukea/ diagnoositarpeen arviota.

TAMPEREEN YHTEISTYÖMALLI TYÖNTEKIJÖILLE Levoton, ylivilkas, tarkkaamaton alle 13 vuotias lapsi

Työkalupakki vanhemmille

lapsen ja nuoren tukemiseen

Lapsen nimi:

Huoltajat:

Nepsy-tuki - sivuille tutustuminen
Nepsy-perustietoluennoille osallistuminen
Lainaamoon tutustuminen

Myönteisyys

Lapsen vahvuuksien huomioiminen
Lapsen rohkaiseminen
Lapsen kiinnostuksenkohteiden huomiointi ja hyödyntäminen
Joustavuus omatoimisuustaidoissa ja muissa vaatimuksissa
Lisätty myönteinen palaute toivotusta käyttäytymisestä

Kotiympäristön muokkaaminen

Lapsella on oma paikka (ruokailu, pukeminen, ohjatut tilanteet)
Ylimääräisten aistiärsykkeiden karsiminen (näkö-, kuulo- ja liike-)
Tila, välineet ja mahdollisuus rauhoittumiseen / rentoutumiseen
Perheen yhteisten toimintapojen sopiminen sekä niiden noudattaminen
Huoneisiin liittyvät muutokset (esim. tilan koko, sijainti, aistiärsykkeiden määrä)

Kotikäytäntöjen muokkaaminen

Selkeät yhdessä sovitut säännöt (lapset ja aikuiset)
Tapahtumien ja toiminnan ennakointi (huom.visuaaliset keinot)
Päiväjärjestys kuvin (tai sanoin)
Työ- / toimintajärjestys kuvin tai piirtäen
Toimintaohjeiden osittaminen (kuvin, sanoin tai piirtäen)
Tunteiden sanoittaminen (sanoin, kuvin tai piirtäen)
Vireystilan huomioiminen: lisäaika, tauotus, keventäminen
Visuaalinen ajan rajoittaminen (timer-kello, tiimalasi)
Mahdollisuus liikkua, sallitaan liikkuminen ja oheistoiminta (selkeät, sovitut säännöt)
Säännöllinen positiivinen palaute, myös yrittämisestä (lapsille ja vanhemmille)
Ylimääräinen välipala (vireystila)

Yhteistyö päiväkodin, koulun tai muun verkoston toimijan kanssa

Olen keskustellut koululla
Olen keskustellut päivähoitopaikassa
Olen keskustellut muun toimijan kanssa (mikä toimija?)

Levoton lapsi – koulupsykologin työskentelyä

LEVOTTOMUUS VOI KERTOA MONESTA ASIASTA

- Levottomuuden taustalla voi olla monia syitä liittyen lapsen arkeen, tunne-elämään, perheen tilanteeseen, oppimisvalmiuksiin tms.
- Nepsy-oireisten lasten tilanteen selvittämiseksi tarvitaan monipuolista tietoa eri lähteistä ja laaja-alaista, avointa, moniammatillista lähestymistapaa

HUOLI OPPILAASTA HERÄÄ

- Selvitetään voimassa olevat pedagogiset tukitoimet.
- Käynnistetään tarvittava lisätuki ja ohjaus yhteistyössä koulun ja kodin kanssa.
- Tiivistetään koulun ja kodin yhteistyötä, tiedonkulkua ja systemaattista seurantaa.
- Kirjataan oppilaalle annettava tuki ja tiedot opetusjärjestelyistä pedagogisiin asiakirjoihin (Helmi)
- Jos oireiden haitta-aste on merkittävä ja kehitystasoon nähden poikkeava ja / tai oireet aiheuttavat ahdistusta tai sosiaalisten valmiuksien ja oppimistoimintojen heikkenemistä, tehdään tarkempi alkukartoitus

ALKUKARTOITUS (alkukartoitus- ja konsultaativaihe saattavat lomittua). Koulun työntekijöiden toimesta kootaan taustatietoa alla olevista asioista:

- Oppimishistoria ja opintomenestys, pedagogiset testitulokset, pedagogiset arviot ja suunnitelmat, onko muutosta aiempaan jollakin aikavälillä
- Aikaisemmat asiantuntijoiden tekemät arviot ja yhteenvedot (esim. toimintaterapeutti, puheterapeutti, psykologi, lääkäri)
- Toimintakyky eri oppitunneilla (onko eroa) ja välitunneilla, läksyistä huolehtiminen, ero ohjatun ja vapaan tilanteen välillä
- Toimintakyky kotona (arjen sujuminen, oman toiminnan ohjaus, vaste kasvatuksellisiin tukitoimiin, haastetilanteet ja vanhempien jaksaminen)
- Kaveritilanne (esim. kiusaaminen, kaverin menettäminen, seurustelusuhteet, yksinäisyys) - esim. myös luokan hyvinvointikyselyn kautta saatavaa tietoa
- Perhetilanteen stressitekijät (esim. perhetilanteiden muutokset, sisarusten väliset suhteet, menetykset, uuden sisaruksen syntymä)
- Muut muutokset tai lapsen elämään vaikuttavat välittömät tai välilliset kuormitus- ja stressitekijät

KONSULTAATIO

- Konsultaatiokeskustelussa keskustellaan opettajien kanssa vanhempien läsnäollessa (tai heidän luvallaan) alkukartoituksessa kerätystä tiedosta sekä arvioidaan yhdessä oirehinnan haitta-aste koulussa ja kotona
- Arvioidaan koulun pedagogisten tukitoimien riittävyys, ja tehostetaan tarvittaessa
- Arvioidaan perheen tuen riittävyys; ohjataan tarpeen mukaan koulun ulkopuolisiin palveluihin, jolloin seurantakin voi tapahtua sovitusti yhteistyössä (esim. Nepsy-tukitiimin, Perhepiste Nopean, Perheneuvola)
- Sovitaan tiedonkulun ja seurannan keinoista (yhteydenpito ja yhteisneuvottelun tarpeen ja ajankohdan arviointi)
- Prosessin aikana harkitaan yksilöllisen oppilashuoltotyön (kuraattori- tai psykologityöskentelyn) tarve ja ajoitus

PSYKOLOGISTEN TUTKIMUSTEN TARPEEN ARVIOINTI. Diagnosointitarvetta harkittaessa arvioidaan psykologisten tutkimusten tarve. Koulupsykologi kerää lisätietoa tarpeen mukaan esim. seuraavilla tavoilla / tahoilta:

- Vanhempien haastattelu ja kyselylomakkeet esim. Viivi, ADHD-seula, AS-lomakkeet
- Luokanopettajan ja erityisopettajan haastattelu ja kyselylomakkeet esim. Kesky
- Koulukuraattorin tekemä sosiaalinen selvitys
- Lapsen havainnointi luonnollisessa ympäristössä (luokkatilanne, vapaa tilanne)
- Lapsen haastattelu
- Lapsen mielialan arviointi
- Komplisoitumattomissa tapauksissa on mahdollista tutkia lasta yksilötasolla kognitiivisin tai neuropsykologisin testein, jos riittävää tietoa ei muuten saada
- Komplisoituneissa tilanteissa lapsen oireilun selittäjiä voi olla useita, joten tulokannan haasteet ovat huomattavat eikä testien käyttö ole välttämättä lainkaan perusteltua
- Tutkimusten ollessa tarkoituksenmukaiset psykologi arvioi käyttämänsä menetelmät ja niiden laajuuden sekä aikataulutuksen tutkimuksiin liittyen
- Sovitaan tarpeen mukaan, ennakoiden yhteistyöstä ja työnjaosta mahdollisen hoitavan tahon / muiden toimijoiden kanssa

JATKOTOIMISTA SOPIMINEN

- Lapsen koulunkäynnin ja hyvinvoinnin seuranta, tiedonsiirrosta ja tukitoimien päivityksestä huolehtiminen opettajien ja prosessissa mukana olevien aikuisten toimesta
- Jatkotoimina voidaan sopia hoitoon / vahvemman lisätuen piiriin ohjannasta (esim. Pene, psykiatria, lastensuojelu, neuropsykologinen kuntoutus)

Ryhmässäsi on levoton, ylivilkas tai tarkkaamaton lapsi

Tarvitset apua neuropsykiatrisiin ongelmiin päiväkodissa tai koulussa?

Varhaiskasvatuksen nepsy-opettaja

tarjoaa konsultaatiota, päiväkotia- ja koulukäyntejä, kotikäyntejä sekä koulutuksia, tukea päiväkotien ja koulujen henkilökunnalle sekä tukea alle kouluikäisten lasten vanhemmille nepsy-asioissa.

Ota yhteyttä

Ota yhteyttä oman alueen varhaiskasvatuksen erityisopettajaan (VEO), joka ottaa yhteyttä varhaiskasvatuksen nepsy-opettajaan Elina Toniin, sähköpostitse elina.toni@tampere.fi Tiedota pedagogisen tuen tiimiä yhteydenotostasi.

Nepsykoulutus:

Varhaiskasvatuksessa on mahdollista tilata yksiköihin koulutuksia nepsy-asioista tarpeen mukaan.

Koulutusasioissa ota yhteyttä Elina Toniin sähköpostilla elina.toni@tampere.fi

Lapsiperheiden palveluohjaus

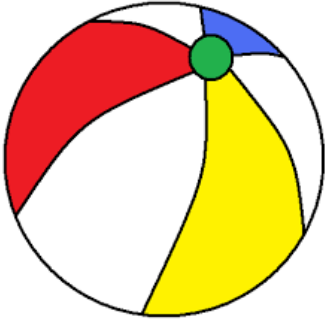
Palveluohjaajat koordinoivat, innovoivat, konsultoivat ja etsivät yhdessä asiakkaan kanssa heille sopivia palveluja joko kaupungin omista tai järjestöjen, yhdistysten, säätiöiden yms. järjestämistä palveluista. Palveluohjaajat tekevät tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Palveluohjauksen toimintaperiaatteita ovat asiakaslähtöisyys, avoimuus, dialogisuus sekä verkostoituminen. Tarkoituksena on tukea ja auttaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa niitä asiakkaita, joiden on vaikea itse etsiä apua. Tarvittaessa asiakkaiden kanssa tehdään palvelutarpeen arviointia ja ohjataan oikeanlaisen tuen piiriin. Palveluohjaajaan voi olla yhteydessä joko asiakas suoraan tai asiakkaan luvalla hänen peruspalveluissa oleva työntekijänsä.

Jos sinulla tulee huoli lapsiperheasiakkaasi tilanteesta ja pohdit asiakkaan kanssa hänelle muita mahdollisia palveluja, niin voit olla palveluohjaajaan yhteydessä joko puhelimitse tai sähköpostitse. Voit myös ohjata asiakkaita olemaan suoraan yhteydessä palveluohjaajaan.

Yhteydenotot:

Perhesovittelu; Marianne Katajisto, puh.040-8064046
Länsi-Tampere; Anki Backman, puh.040-8016290
Itä-Tampere; Päivi Lackman, sij. Jasmin Taatela 12/2019 asti
puh.040-8004835
Etelä-Tampere; Päivi Viitanen-Marchegiano, puh.050-5206248
Sähköposti; etunimi.sukunimi@tampere.fi

Toimintaterapia

Toimintaterapiaan lähettämisen aiheet

Toimintaterapiapalveluiden pääpaino on alle kouluikäisten ja alkuopetusvaiheessa olevien lasten toimintaterapia-arvioinneissa ja terapian toteutuksessa. Toimintaterapiaa saavien lasten ongelmat liittyvät pääsääntöisesti lieviin kehittymisen ja oppimisen haasteisiin, kuten liikunnallinen kömpelyys, silmä-käsi-yhteistyön kypsymättömyys, näköön pohjautuvat hahmottamisen vaikeudet, vaikeudet yhteisleikeissä.

Toimintaterapia-arvioon voi siis lähettää ne levottomat ja tarkkaamattomat lapset, joilla näiden pulmien lisäksi on arvioitu olevan vaikeutta:

- aistitiedon käsittelyssä (ali- ja ylireagointi, aistihakuisuus, dyspraksia eli vaikeus oppia uusia motorisia taitoja)
 - hienomotoriikassa ja/tai hahmottamisessa ja/tai silmäkäsiyhteistyössä
 - karkeamotoriikassa
- > näistä johtuen haasteet leikki- ja yhteistoimintataidoissa

KOULULAISET

Konsultaatiokäynti ja ohjaus silloin kun:

- koulun tukitoimet on jo kokeiltu (mm. koululaisen vireyttä säätelevät ja aistien yhteistyötä helpottavat apuvälineet on kokeiltu esim. istuintyyny, pallolla istuminen, kuminauha tuoliin, tuntotavarat, taukoliikunta, visuaalinen tuki, koulutyön strukturointi, ympäristön muokkaus, palkkiojärjestelmät, mahdollisuus rauhoittumispaikkaan)
- oppilaalla on toimintakyvyn puutteiden vuoksi syrjäytymisen uhka, ei harrastuksia, ei kaverisuhteita ? yhteistyössä moniammatillisen työryhmän kanssa kuntoutuksen suunnittelu, kuntoutusmuodon valinta.
- ennen yksilöarvointiin lähettämistä toivotaan yhteistyön tiivistämistä oppilashuoltotyöryhmän ja nepsy-työntekijän kanssa

Toimintaterapian neuvontanumero palvelee arkisin klo 12-13 numerossa 040 806 4735. Lähetteen toimintaterapiaan tekee lääkäri tai erityistyöntekijä, (esim. psykologi, puheterapeutti, nepsy-th). Lähetteen jälkeen ajanvaraus numerosta 03 56578800. Toimintaterapia-arvio 1-5 kertaa, sisältäen palautteen.

Perheneuvola – lastenpsykiatrin arvio ja hoito

- Perheneuvolaan ohjataan lähetteellä, kun huoli lapsen tilanteesta nousee koulun henkilökunnalla.
- Lähettämisen syynä:
 - ✓ levoton, ylivilkas, tarkkaamaton lapsi
 - ✓ kun toivotaan tilanteen tarkempaa selvittelyä (diagnostisia ja erotusdiagnostisia tutkimuksia) ja hoitoa
- Ennen lähettämistä, on tarvittaessa hyvä konsultoida perheneuvolan alkutiimin työntekijöitä (ks. edellä [yhteystiedot](#))
- Lähetteet: ks. perheneuvolan [läheteohjeet](#)

Lomakkeet lähetteen liitteeksi sekä myös halutessa omaan seurantaan avuksi

[Vahvuudet ja haasteet -lomake](#)

[ADHD Käypä hoito-oirekysely](#)

[ADHD-oireiden seurantalista](#)

Tays lastenpsykiatrian konsultaatioryhmä

Tarjoaa lapsiperheiden kanssa työskenteleville peruspalveluiden työntekijöille varhaisen lastenpsykiatrisen tuen ja selvittelyn palveluita tilanteissa, joissa pohditaan lapsen tarvitsemia tukitoimia, tai jossa toteutetut tukitoimet eivät auta riittävästi.

Palvelu on tarkoitettu alle 13-vuotiaille.

Työryhmää voi konsultoida puhelimitse nimettömästi lapsen asioissa (maksuton asiakkaalle ja kunnalle) tai heitä voi pyytää mukaan lapsen ja perheen konsultaatioluonteiseen yhteistapaamiseen (maksuton asiakkaalle, mutta kuntalaskutus). Tarvittaessa voidaan sopia useampia yhteistapaamisia.

Konsultaatiopuhelut: ma-pe klo 9.00-14.00 p. 050 5734454

Konsultaatioryhmä ei ole tarkoitettu akuutti- tilanteisiin tai tilanteisiin, missä lapsen oireilu on vakavaa tai pitkittynyttä (lastenpsykiatrisen tutkimuksen tarve). Edellä mainituissa tilanteissa lapsi tulee ohjata lastenpsykiatriin jatkoselvittelyihin joko perheneuvolaan tai PSHP:n lastenpsykiatrian vastuualueelle, riippuen tilanteen vakavuudesta ja hoidontarpeen kiireellisyydestä.

Esimerkki konsultaatioryhmän käytöstä: Vanhemmat kieltäytyvät jatko-ohjannasta muualle mutta koululääkäri kaipaa erikoissairaanhoidon kannanottoa.

Seudulliset nepsy-valmentajat

- Kokoontuminen n. 2x vuodessa
- Kuulumiset missä mennään? Mitä kehitteillä?

Lape-hankkeen jatkotyöskentelyä

- kokous keväällä 2019
- kokous syksyllä 25.9.2019 sekä syventävä nepsy-koulutus autismista

Palvelujärjestelmän minimikriteerit

Maakunnallisen kehittämistyöryhmän mukaan jokaisen nepsy-perheen saatavilla pitää olla seuraavat palvelut:

- Perusosaaminen nepsystä kaikilla lapsiperhepalveluiden työntekijöillä
- Nepsy-avainhenkilöt perheen lähityöntekijän saatavilla
- Psykoedukaatiota perheille, esim. ensitietoluennot
- Vanhemmille ja koko perheelle tukea ja ohjausta: esim. perhetyötä, kotipalvelua ja vertaistoimintaa
- Nepsy-välinelainaamo
- Nepsy-valmennus osana perhekeskuksen palveluita (yksilö-/ryhmämuotoinen)
- Lapsille, nuorille ja perheille ohjausta vertaistuen piiriin
- Kontakti terveydenhuoltoon, erityisesti kun puhutaan häiriötasoisesta nepsy-oireilusta

Mitä jokaisen ammattilaisen tulee osata ja tietää nepsystä?

Perheen kohtaaminen

- Myönteinen asenne, halu auttaa, hyvän huomioiminen lapsessa ja vanhemmassa
- Kyky kysyä: Lapsen, nuoren, vanhemman asiantuntijuuden kunnioittaminen ja tukeminen
- Kyky kuunnella empaattisesti
- Kyky tehdä työtä yhdessä koko perheen ja verkoston kanssa
- Yksilöllisyyden ymmärtäminen, tarpeenmukaisuus

Tunnistaminen

- Perustiedot lapsen normaalista kasvusta ja kehityksestä, toimintakyvystä ja toiminnan ohjauksen keinoista
- Perustiedot neuropsykiatrisista häiriöistä: *(oireet, jäävuori-teoria, neurokognitiiviset erityispiirteet ja niiden vaikutus käyttäytymiseen ja toimintakykyyn)*
- Kokonaisvaltaisuuden ymmärtäminen
- Tietoa myös muista käytökseen ja toimintakykyyn vaikuttavista tekijöistä

Tuki, hoito, ohjaus

- Perusosaaminen lapsen tukemiseen arjessa
- Ennakoinnin merkityksen ymmärtäminen
- Vanhemman ja lapsen ohjaus *(mm. ennakointi, positiivinen palaute, struktuurit ja päivärytmi, kuvat, timetimer, nystyrätyyny, liikennevalot)*
- Vanhemmuuden ja koko perheen tuki
- Palveluohjaus
- Tietoon perustuva asenne lääkahoitoon, valmius havainnoida lasta hoitavan tahon ohjeiden mukaisesti

Verkosto-osaaminen

- Ymmärrys arjen toimijoiden keskinäisen yhteisen työn merkityksestä
- Oman osaamisen rajojen tunnistaminen, nepsy-avainhenkilön konsultointi tarvittaessa
- Tieto siitä, mistä saa lisätietoa ja/tai apua, kuka on lähin nepsy-avainhenkilö
- Oman alueen peruspalveluiden tunteminen

Mitä jatkossa vielä pitää tehdä?

- Luoda maakunnallinen osaamis- ja koordinaatioverkosto, avainhenkilöt
- Kartoittaa henkilöstön osaamisen taso ja käynnistää säännölliset perustietokoulutukset joka puolella maakuntaa
- Perustaa nepsy-välinelainaamoja
- kuntien, järjestöjen ja seurakuntien yhteistyön tiivistäminen
- Nepsy-valmentajien osaamisen tehokkaampi hyödyntäminen ja keskinäinen verkostoituminen
- Nepsy-valmentajakoulutuksen tms. syventävän koulutuksen tarjoaminen laajasti eri toimijoille

Yläkouluikäinen

Arjen tueksi

[kotiin.](#)

Koulussa:

[pedagoginen](#)

[tuki;](#)

[oppilashuolto;](#)

[asiantuntijatiimi](#)

[Oppilashuoltopalvelut](#) ja yhteistyökumppanit:

Terveystarkastus ja lääkäri:
[terveystarkastus](#)

[Koulukuraattori](#) :

[Koulupsykologi](#)

Kasvatus- ja opetuspalveluiden
[nepsy-opettaja](#): koulukäynti

Lapsiperheiden [palveluohjaaja](#):
konsultaatio

[Perhepiste Nopea](#):
perhetapaaminen

[Perheiden talo](#)
koulutukset,
vertaistukiryhmät

[Nepsy-tuki,](#)
[koulutukset](#)
huoltajille ja
ammattilaisille,
materiaali-
pankki ja
lainaamo,
puhelin-
konsultaatio

Konsultaatio
(puhelin/
paperi)
jatko-
ohjaus,
lähete

[Lapset puheeksi -
menetelmä](#)

Tarvittaessa
[Laps-lomake](#)

Muita kaupungin toimijoita

[Nepsy-tukea](#): koulu, kotikäynnit.

[Nepsy-terveydenhoitajan](#) selvittely

[Nuorisopsykiatria](#)

[Neuropsykologi](#)

Lapsiperheiden
[sosiaalityö](#)

[Lasten ja nuorten
poliklinikka](#)

[Aikuissosiaalityö](#)

Lähete TAYS

[Nuoriso
psykiatrian
pkl](#)

Tukitoimien vaikutusten seuranta, vastuutyöntekijä huolehtii
Tarvitaan vahvempia tukitoimia/hoidollista tukea/ diagnoositarpeen arviota.

TAMPEREEN YHTEISTYÖMALLI TYÖNTEKIJÖILLE Levoton, ylivilkas 13 v täyttänyt lapsi/ nuori

Toisen asteen oppilaitoksen opiskelija

Arjen tueksi

[kotiin.](#)
[Opiskelu-](#)
[terveyden-](#)
[huolto](#)

Tarvittaessa oppilaskohtainen opiskelijahuoltoryhmä ja yhteistyökumppanit.

Opettaja: Hojks,
opintosuunnitelma

[Terveystarkastus ja lääkäri:](#)
terveystarkastus/selvittely

[Koulukuraattori, psykologi,](#)
[erityisopettaja, opinto-ohjaaja:](#)
konsultaatio

[Lapsiperheiden palveluohjaaja:](#)
konsultaatio

[Aikuissosiaalityö](#)

[Perhepiste Nopea](#)

[Perheiden talo:](#)
koulutukset
vertaistukiryhmät

[Nepsy-tuki,](#)
[koulutukset](#)
huoltajille ja
ammattilaisille
materiaali-
pankki ja
lainaamo,
puhelin-
konsultaatio

[3. sektori](#)

Konsul-
taatio
(puhelin/
paperi)
jatko-
ohjaus,
lähete

[Nuorisolääkäri](#)

Muita kaupungin toimijoita

[Nepsy-tukea:](#)
koulu, kotikäynnit.

[Nepsy-terveydenhoitajan](#)
selvittely

[Nuoriso-
psykiatria](#)

Lapsi-
perheiden
[sosiaalityö](#)

[Nuorten
aikuisten
psykiatrinen
työryhmä](#)

[Aikuis-
sosiaalityö](#)

Lähete TAYS

[Nuoriso
psykiatri
an pkl](#)

Tukitoimien vaikutusten seuranta, vastuutyöntekijä huolehtii

TAMPEREEN YHTEISTYÖMALLI TYÖNTEKIJÖILLE Levoton, ylivilkas nuori

Oppivelvollisuuden ohittanut

Keskeyttää opiskelun
Ei saa koulupaikkaa
Kutsunnoissa E tai C -palvelukelpoisuusluokka
Päihde- ja mielenterveysongelmat
[Nepsy](#)-haasteet
Asumisen ongelmat
Elämänhallinnan puute

15-30 -vuotiaat [NEET](#)-nuoret
(Ei työelämässä, koulutuksessa tai harjoittelussa)

Perustason palvelut

Etsivä työ: [Nauha](#) ja
[etsivä nuorisotyö](#)

[Nuorten
talo
Ohjaamo](#)

[Aku-toiminta](#)

[Tyttöjen talo](#)

[Perhepiste
Nopea](#)

[Setlementti:
omavoima](#)

[Ensiohjaus
Ensio](#)

[Risu-toiminta](#)

[Terveysasemat](#)

[Työllisyyspalvelut](#)

[Poliisi](#)

[Kela](#)

Nuorisoneuvola:
[lääkäri](#), [hoitaja](#) &
[psykologi](#)

[Nepsy-tiimin kevyempi
tuki](#): koulutukset,
materiaalipankki,
lainaamo,
puhelin konsultaatio

[Aikuissosiaalityö](#):
SARVIKSEN Sosiaaliaseman
alkuvaiheen ja kevyen tuen
palvelut/sosiaalipalvelujen
neuvonta

[Työllistymistä edistävä monialainen
yhteispalvelu \(TYP\)](#)

[Huumehoidon
avopalvelut \(Jeesi\)](#)

[Nepsy-tiimin vahvempi tuki](#):
kotikäynnit ja selvittely

[Aikuissosiaalityö/omatyöntekijä-
palvelu](#)

Työpajat: Mm. [TIKASpaja](#), [Pajasto](#), [Numa](#),
[Messinpaja](#)

Eritystason palvelut

[Tre: Nuorisopsykiatrin poliklinikka](#)

[Nuorten aikuisten
psykiatrinen työryhmä](#)

[Päihde- ja
psykiatriakeskus](#)

[Lapsiperheiden
sosiaalityö](#)

[Tays
Nuorisopsykiatrian
poliklinikka](#)

Tays Neuropsykiatrian
poliklinikka

[Lastensuojelu](#)

TAMPEREEN KAUPUNKI